
Referentienummer: **MLER_018**

Datum: **2015-05-22**

Gewijzigd: **2017-01-25**

Contact: **Dienst Lerenden**

lerenden@katholiekonderwijs.vlaanderen - 02 507 08 72

Participatiedecreet: de schoolraad

Inhoud

1	Inleiding	2
2	Samenstelling van de schoolraad	2
2.1	Oprichting	2
2.2	Geledingen van de schoolraad.....	3
2.3	Samenstelling van de personeels-, ouder- en leerlingengeleding.....	4
2.3.1	Indien er geen onderliggende raad in de zin van het participatiedecreet is.....	4
2.3.2	Indien er een onderliggende raad in de zin van het participatiedecreet is	4
2.4	Samenstelling van lokale gemeenschapsgleiding	6
2.5	Mandaten	7
3	Werking van de schoolraad	8
3.1	Bevoegdheden	8
3.1.1	Rechten en plichten op het gebied van informatie en communicatie	8
3.1.2	Verplichte overlegbevoegdheid	8
3.1.3	Facultatieve adviesbevoegdheid	9
3.2	De concrete werking	9
3.2.1	Huishoudelijk reglement	9
3.2.2	Voorzitter	10
3.2.3	Relaties met de directeur en het schoolbestuur	10
3.2.4	Relaties met het lokaal comité (LOC)	10
3.2.5	Relaties met het Comité Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW)	10
3.2.6	Bescherming van afgevaardigden	11
3.2.7	Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van het schoolbestuur.....	11
3.3	Commissie Zorgvuldig Bestuur	11

1 Inleiding

Katholiek Onderwijs Vlaanderen vindt een participatieve schoolcultuur¹ met leerlingen, ouders en personeelsleden belangrijk. We kozen ervoor om onze visie op participatie van leerlingen, personeel en ouders en de praktische uitwerking van de verschillende raden (schoolraad, medezeggenschapsraad, pedagogische raad, leerlingenraad, ouderraad) uit elkaar te zetten in verschillende mededelingen:

Visieteksten

Secundair onderwijs

- Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie - visie en suggesties voor een schooleigen invulling;
- Leerlingenparticipatie - visie en suggesties voor een schooleigen invulling.

Werking formele participatie

- Participatiedecreet: de schoolraad;
- Participatiedecreet: medezeggenschapscollege;
- Participatiedecreet: ouderraad;
- Participatiedecreet: pedagogische raad;
- Participatiedecreet: leerlingenraad.

Deze Mededeling licht de decretale regeling betreffende de schoolraad toe zoals opgenomen in het [decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en in de Vlaamse onderwijsraad](#) (hierna: participatiedecreet). Het decreet is van toepassing op het basis- en secundair onderwijs en verplicht sinds 1 april 2005 de oprichting en de vierjaarlijkse hersamenstelling van de schoolraad. Dat betekent dat de mandaten van de schoolraden die op 1 april 2013 in werking traden op 31 maart 2017 aflopen.

2 Samenstelling van de schoolraad

2.1 Oprichting

Elke school moet sinds 1 april 2005 een schoolraad oprichten. Hierop zijn twee uitzonderingen:

- scholen type 5 buitengewoon onderwijs;
- een schoolbestuur dat ten minste voor twee derde is samengesteld uit rechtstreeks verkozen vertegenwoordigers van personeel en ouders. ²

¹ Voor het secundair onderwijs vindt u hierover informatie in de Mededeling van 22 juni 2005 betreffende leerlingenparticipatie - visie en suggesties voor een schooleigen invulling en de Mededeling van 1 december 2006 betreffende "Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie - visie en suggesties voor een schooleigen invulling"

² een schoolbestuur dat ten minste voor twee derde is samengesteld uit rechtstreeks verkozen vertegenwoordigers van personeel en ouders is niet verplicht een schoolraad op te richten. De verhouding tussen de oudergeleding en de personeelsgeleding in het schoolbestuur moet evenwichtig zijn. Dit betekent dat beide geledingen cijfermatig ofwel evenveel stemmen hebben, ofwel dat het aantal stemmen van de grootste geleding kleiner is dan de helft van het totaal aantal stemmen binnen het schoolbestuur. In het secundair onderwijs zijn schoolbesturen verplicht ook leerlingen met raadgevende stem te betrekken bij beslissingen waarover een overleg tussen schoolbestuur en schoolraad moet plaatsvinden. Het aantal vertegenwoordigers van de leerlingen is ten minste gelijk aan het aantal vertegenwoordigers van de ouders.

Onder school wordt hier verstaan: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt, en dat onder leiding staat van een directeur.

Op het niveau van de vestigingsplaats kan dan ook geen schoolraad opgericht worden. Participatie op dat niveau wordt gewaarborgd door de onderliggende raden.

Een schoolbestuur kan wel één schoolraad oprichten voor verscheidene scholen waarvan de vestigingen gelegen zijn binnen dezelfde gemeente of binnen een straal van twee kilometer. Die scholen moeten dan wel allemaal behoren tot hetzelfde onderwijsniveau. In dat geval is er immers meestal sprake van een nauwe pedagogische samenwerking tussen de verschillende scholen. Als het schoolbestuur opteert voor een schooloverstijgende schoolraad, kan het waarborgen uitwerken opdat elke geleding in de schoolraad bestaat uit verkozenen uit de verschillende scholen.

Aandachtspunt

Een dergelijke regeling geldt slechts voor de duur van het mandaat van de schoolraad. Het schoolbestuur kan ervoor kiezen om die regeling voor het nieuwe mandaat te verlengen.

Opmerking

Voor de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs dient geen afzonderlijke schoolraad te worden opgericht. De participatierechten zullen worden uitgeoefend in de schoolraad van de school waarmee het centrum verbonden is. Onafhankelijke centra dienen wel zelf een schoolraad op te richten.

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs heeft elk centrum ook een centrumraad. Voor een aantal onderwerpen zal eerst het advies van de centrumraad worden ingewonnen vooraleer men met de schoolraad overlegt.

2.2 Geledingen van de schoolraad

De schoolraad bestaat uit de vertegenwoordigers van de volgende 4 geledingen:

- de ouders;
- het personeel;
- de leerlingen;

Uitzonderingen:

In buitengewone scholen OV1, OV2 en OV3 oordeelt het schoolbestuur in overleg met de pedagogische raad over de opportuniteit van de opname van één of meer leerlingen in de schoolraad, rekening houdend met de mogelijkheden en de draagkracht van de leerlingen.;

In het (buitengewoon) basisonderwijs zijn de leerlingen niet vertegenwoordigd in de schoolraad.

- de lokale gemeenschap.

Bij het opnieuw samenstellen van de schoolraad bepaalt de schoolraad zelf het aantal vertegenwoordigers per geleding. De enige verplichting is dat de schoolraad een gelijk aantal leden per geleding moet tellen en dat het aantal vertegenwoordigers per geleding nooit op minder dan twee kan worden vastgelegd.

Algemeen stelt het participatiedecreet dat de schoolgemeenschap de maatschappelijke opdracht heeft om de organisatie, de werking van en de deelname aan de participatieorganen te bevorderen en te ondersteunen, met inbegrip van het bevorderen van een representatieve weergave van de schoolpopulatie.

In het kies- en huishoudelijk reglement wordt opgenomen hoeveel vertegenwoordigers de geledingen van de schoolraad tellen. Een kiesreglement is enkel nodig indien één van de onderliggende raden ontbreekt of geen gebruik maakt van hun recht om leden voor hun geleding in de schoolraad aan te duiden.

Het schoolbestuur woont de vergaderingen van de schoolraad steeds bij. Het kan ervoor opteren om zelf via een afgevaardigde aanwezig te zijn op de schoolraad, om de directeur te mandateren om namens hen het overleg met de schoolraad aan te gaan of om samen met de directeur aanwezig te zijn. De beslissing om al dan niet een gemandateerde namens het schoolbestuur als overlegpartner te laten optreden is een bevoegdheid die volledig het schoolbestuur toebehoort. Enkel indien de schoolraad wenst te vergaderen om een advies op eigen initiatief te formuleren (zie punt 3.1.3), kan de raad aangeven dat zij dit advies zullen opmaken zonder dat de directeur of een afgevaardigde van het schoolbestuur aanwezig is.

Opmerking

Het schoolbestuur kan waarborgen uitwerken opdat de geledingen uit de verschillende vestigingsplaatsen (of uit de verschillende scholen, zie punt 2.1) in de schoolraad vertegenwoordigd zouden worden.

Indien er *onderliggende raden* in de zin van het participatiedecreet zijn, kunnen hierover bv. afspraken gemaakt worden in de verschillende huishoudelijke reglementen.

Indien er *geen onderliggende raden* in de zin van het participatiedecreet zijn, kunnen bv. waarborgen worden uitgewerkt door deelverkiezingen voor de schoolraad te organiseren per vestigingsplaats/school. Er moet wel over gewaakt worden dat bv. een personeelslid zich slechts voor één deelverkiezing kandidaat kan stellen. De kies- en huishoudelijke reglementen moeten dan in die zin aangepast worden.

2.3 Samenstelling van de personeels-, ouder- en leerlingengeleding

2.3.1 Indien er geen onderliggende raad in de zin van het participatiedecreet is

Als er geen pedagogische raad, ouder- of leerlingenraad is, zal er voor de samenstelling van die geleding(en) een verkiezing plaatsvinden. Het schoolbestuur (of zijn gemandateerde) bepaalt de verdere uitwerking van de verkiezingsprocedure en waarborgt daarbij dat iedereen die verkiesbaar is zich kandidaat kan stellen en dat iedereen die stemgerechtigd is, kan stemmen. Deze afspraken worden best opgenomen in het kiesreglement. Als bijlage 1 t.e.m. 3 bij deze Mededeling vindt u voorstellen voor kiesreglement.

Indien er minder kandidaten zijn dan het aantal toe te wijzen mandaten of indien het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal toe te wijzen mandaten, wordt de verkiezingsprocedure als beëindigd beschouwd. In dat geval zijn alle kandidaten die op de kandidatenlijst worden vermeld, van rechtswege verkozen.

Als er voor een bepaalde geleding geen enkele kandidaat is, dan heeft dat geen invloed op de regelmatige samenstelling van de schoolraad. Als een geleding geen of onvoldoende vertegenwoordigers telt, maar de decretale procedure tot samenstelling van de schoolraad wel gevolgd is, dan is de schoolraad toch regelmatig samengesteld. Met het oog op het draagvlak van de schoolraad is het echter aangewezen om voor de verschillende geledingen voldoende leden te hebben. Dat kan bv. inhouden dat, als het in de loop van de periode van kandidaatstelling (of in de daarop volgende jaren) duidelijk wordt dat er geen of te weinig kandidaten zijn voor een bepaalde geleding, de directeur best zelf actief op zoek gaat naar kandidaten.

2.3.2 Indien er een onderliggende raad in de zin van het participatiedecreet is

Als een pedagogische raad, ouderraad of leerlingenraad bestaat, wordt de betrokken geleding in de schoolraad samengesteld uit afgevaardigden, aangeduid door en uit deze raad. In het huishoudelijk reglement van deze raden moeten afspraken gemaakt worden over de wijze waarop zij hun afvaardiging bepalen voor de schoolraad.

Indien een schoolraad bevoegd is voor meerdere scholen (of vestigingen) dan treden resp. de pedagogische raden, ouderraden of leerlingenraden gezamenlijk op om vertegenwoordigers aan te duiden.

Indien een onderliggende raad ervoor kiest om geen gebruik te maken van zijn recht om leden voor zijn geleding in de schoolraad aan te duiden, zal er een verkiezing plaatsvinden zoals beschreven in punt 2.3.1.

2.3.3 Wie kan zich verkiesbaar stellen? Wie heeft stemrecht?

a) Personeelsgeleding

De personeelsgeleding bestaat uit vertegenwoordigers van de effectief tewerkgestelde personeelsleden.

Concreet gaat het over het gesubsidieerd personeel dat effectief tewerkgesteld is in de betrokken school, m.n.:

- het bestuurs- en onderwijzend personeel (met inbegrip van de godsdienstleerkrachten) met uitzondering van de directeur en de preventieadviseurs;
- het opvoedend hulppersoneel;
- het paramedisch personeel;
- het psychologisch, orthopedagogisch, sociaal en medisch personeel;
- het technisch personeel;
- het ondersteunend personeel;
- het beleids- en ondersteunend personeel;
- het administratief personeel.

Ze moeten in de school daadwerkelijk belast zijn met een aantal prestatie-eenheden per week. Ze staan in een contractuele verhouding tot het schoolbestuur.

De volgende personeelsleden worden *niet* beschouwd als gesubsidieerde personeelsleden die effectief tewerkgesteld zijn.

Personeelsleden die:

- een verlof wegens bijzondere opdracht uitoefenen;
- een verlof wegens opdracht uitoefenen;
- een TAO-opdracht met volledige betrekking uitoefenen in een andere school;
- een volledige loopbaanonderbreking hebben;
- een volledige terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen genieten;
- ter beschikking gesteld zijn wegens ontstentenis van betrekking of wegens persoonlijke aangelegenheden.

De leden van het meesters-, vak- en dienstpersoneel worden buiten beschouwing gelaten. Het gaat dus om personeelsleden die worden aangesteld op basis van het decreet Rechtspositie³ en in de betrokken school ten minste één uur effectief presteren.

b) Oudergeleding

De oudergeleding bestaat uit vertegenwoordigers van de ouders.

Onder *ouders* wordt begrepen: alle personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over een leerling of een leerling in rechte of in feite onder zijn bewaring hebben. Dat betekent concreet:

- de titularissen van het ouderlijk gezag, meestal zijn dit de vader en de moeder van de leerling. Ze hebben allebei een stem bij de verkiezing van de oudergeleding.

³ Decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding
<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex> > rubrieken > officiële codificatie van de wetgeving > personeel > administratief statuut > gesubsidieerd personeel (uitsluitend)

Meestal oefenen de ouders gezamenlijk het gezag uit over de persoon van hun kinderen.⁴ In een aantal gevallen (bij gebrek aan overeenstemming tussen de niet-samenlevende ouders over de organisatie van de huisvesting van het kind, over de belangrijke beslissingen betreffende zijn gezondheid, zijn opvoeding, zijn opleiding en zijn ontspanning en over de godsdienstige of levensbeschouwelijke keuzes of wanneer deze overeenstemming strijdig lijkt met het belang van het kind) kan de bevoegde rechter de uitoefening van het ouderlijk gezag opdragen aan één van beide ouders.⁵ Ook in dat geval beschikken beide ouders over een stem bij de verkiezing van de oudergeleding van de schoolraad.

Ouders die ontzet worden uit het ouderlijk gezag, vallen buiten de reikwijdte van het begrip ouders⁶ en kunnen dus geen stem uitbrengen voor de oudergeleding van de schoolraad.

Plusouders (= stiefouders) beschikken evenmin over het ouderlijk gezag en komen bijgevolg niet in aanmerking om deel te nemen aan de verkiezingen van de participatieorganen of om er deel van uit te maken.⁷

- de personen die in rechte een minderjarige onder hun bewaring hebben. Het betreft:
 - de voogd, d.i. de persoon die bepaalde ouderlijke prerogatieven overneemt indien de minderjarige geen ouders meer heeft;
 - de pleegvoogd, d.i. de persoon die op contractuele basis de belangrijkste ouderlijke verplichtingen overneemt van de ouders, en meteen ook sommige prerogatieven van het ouderlijk gezag.⁸
- de personen die in feite een leerling onder hun bewaring hebben.

Hiermee worden de pleegouders bedoeld, dit zijn de personen die het kind werkelijk bij zich opvoeden, zonder dat een wettelijk omschreven gezagsinstelling voor handen is. Het gaat dus niet om de personen die een minderjarige toevallig onder hun hoede hebben.

Opmerking

Ook ouders van meerderjarige leerlingen vallen o.i. onder het begrip ouders in de zin van het participatiedecreet.

c) Leerlingengeleding

Indien van toepassing (zie punt 2.2) bestaat de leerlingengeleding uit vertegenwoordigers van de regelmatige leerlingen.

2.4 Samenstelling van de geleding lokale gemeenschap

De lokale gemeenschap is de vierde geleding van de schoolraad. Ze wordt, in tegenstelling tot de drie andere geledingen, aangeduid d.m.v. coöptatie.

Zo snel mogelijk na hun verkiezing (of mandatering) coöpteren de vertegenwoordigers van de personeels-, ouder- en leerlingengeleding bij consensus de vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap.

Ook als de personeels-, ouder- en leerlingengeleding niet tot een consensus kunnen komen over (een deel van) de vertegenwoordiging van de lokale gemeenschap, is de schoolraad rechtsgeldig samengesteld. De schoolraad functioneert dan verder zonder of met onvoldoende vertegenwoordigers van de desbetreffende geleding. Uiteraard is dit scenario zeker niet wenselijk.

⁴ Art. 373-374 Burgerlijk Wetboek
Mededeling van 20 februari 2003 betreffende "School en echtscheiding" (M-VVKSO-2003-016), punt 4.2.1.1

⁵ Art. 374 Burgerlijk Wetboek
Mededeling van 20 februari 2003 betreffende "School en echtscheiding" (M-VVKSO-2003-016), punt 4.2.1.2

⁶ Art. 32 tot en met 35 van de Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

⁷ Beslissing van de Commissie Zorgvuldig bestuur van 18 maart 2013 (CZB/V/P/KSO/2013/322)

⁸ Art. 475bis e.v. Burgerlijk Wetboek

Opmerking

Katholiek Onderwijs Vlaanderen meent dat personen die in aanmerking komen voor een mandaat in een onderliggende raad of die stemgerechtigd zijn bij de rechtstreekse verkiezing van de personeels-, ouder- of leerlingengeleding, niet gecoöpteerd kunnen worden als lid van de lokale gemeenschap. Op die manier zouden de verkozen geledingen oneigenlijk uitgebreid kunnen worden. In het model van huishoudelijk reglement van de schoolraad beschouwen we het lidmaatschap van de geleding van de lokale gemeenschap onverenigbaar met de hoedanigheid van personeelslid van een school waarvoor de schoolraad wordt opgericht, hetzij de hoedanigheid van ouder van een leerling van de school bezit, hetzij leerling van de school wordt.

2.5 Mandaten

De schoolraad wordt om de vier jaar opnieuw samengesteld. Dit betekent niet dat de samenstelling vier jaar lang dezelfde is. In het huishoudelijk reglement moet een regeling uitgewerkt worden op welke wijze nieuwe leden tijdens de mandaatperiode kunnen toetreden tot de schoolraad en de redenen en de wijze waarop mandaten vervroegd beëindigd kunnen worden. De verwijzing naar de vier jaar moet in de eerste plaats begrepen worden als een moment waarop de samenstelling van de schoolraad sowieso moet herbekeken worden.

Het huishoudelijk reglement bepaalt de wijze waarop een mandaat wordt beëindigd. Aan een mandaat wordt een einde gesteld om de volgende redenen:

- vertegenwoordigers van de personeelsgeleding:
 - het lid is niet langer effectief tewerkgesteld in de school;
 - het lid behoort tot het schoolbestuur van de school;
 - het lid neemt ontslag.
- vertegenwoordigers van de oudergeleding:
 - de kinderen van het lid hebben de school verlaten;
 - het lid behoort tot het schoolbestuur van de school;
 - het lid neemt ontslag;
 - het lid komt in een toestand van onverenigbaarheid (het lid verkeert in een toestand van onverenigbaarheid wanneer het de hoedanigheid van personeelslid van de betrokken school bezit).
- vertegenwoordigers van de leerlingengeleding:
 - de leerling heeft de school verlaten;
 - het lid neemt ontslag.
- vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap:
 - het lid behoort tot het schoolbestuur van de school;
 - het lid komt in een toestand van onverenigbaarheid (het lid verkeert in een toestand van onverenigbaarheid wanneer het de hoedanigheid van personeelslid van de betrokken school bezit, het de hoedanigheid van ouder van een leerling van de betrokken school bezit of het de hoedanigheid van leerling van de betrokken school bezit; zie ook punt 2.4).

Bij de beëindiging van een begonnen mandaat wordt het mandaat verdergezet door een plaatsvervanger, op de wijze die vastgelegd is in het huishoudelijk reglement. Dat nieuwe lid voltooit de lopende termijn van 4 jaar.

Opmerking

Bij fusie of opslorping wordt een nieuwe schoolraad samengesteld door en uit de betrokken schoolraden. De nieuwe schoolraad voltooit de lopende termijn van 4 jaar.

3 Werking van de schoolraad

3.1 Bevoegdheden

3.1.1 Rechten en plichten op het gebied van informatie en communicatie

- De leden van de schoolraad hebben in functie van de uitoefening van hun bevoegdheden een informatierecht. Dat betekent dat zij ten behoeve van de werking van de schoolraad informatie kunnen opvragen bij de directeur of het schoolbestuur. Deze verstrekt deze informatie actief, adequaat en tijdig.
- Het schoolbestuur is verplicht om de relevante documenten en de vergaderagenda te bezorgen aan de leden van de schoolraad over of betrekking hebbend op de geagendeerde punten uit de in punt 3.1.2 verplichte overlegbevoegdheid. Indien dit niet gebeurt wordt de beslissing van het schoolbestuur opgeschort.
- De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, leerlingen en ouders een communicatie- en informatieplicht over zijn activiteiten en standpunten en over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent. Hoe die communicatie- en informatieplicht wordt ingevuld, werkt men uit in het huishoudelijk reglement.
- De leden van de schoolraad moeten eerst hun geleding informeren en raadplegen bij een vraag tot overleg van het schoolbestuur die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert.

3.1.2 Verplichte overlegbevoegdheid

Het schoolbestuur overlegt met de schoolraad over ieder ontwerp van beslissing dat betrekking heeft op:

- de bepaling van het profiel van de directeur. Dit gebeurt op basis van de functiebeschrijving van de directeur;
- het studieaanbod (bv. de afbouw of programma van een studierichting);
- het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere schoolbesturen en met externe instanties (bv. het afsluiten van een bijzonder convenant met een fonds voor vakopleiding);
- de opstapplaatsen en de busbegeleiding in het kader van het door het schoolbestuur aangeboden vervoer;
- de vaststelling van het nascholingsbeleid (bv. het jaarlijks nascholingsplan vooraleer dit ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het LOC);
- het beleid met betrekking tot experimenten en projecten;
- het opstellen of wijzigen van het schoolreglement;
- het opstellen of wijzigen van het beleidsplan of het beleidscontract dat de samenwerking regelt tussen de school en het centrum voor leerlingenbegeleiding;
- de infrastructuurwerken die niet onder het toepassingsgebied vallen van artikel 26,§1, 1°, a) en c), van de wet van 15 juni 2006 betreffende de overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten;
- de vaststelling van de criteria voor de aanwending van lestijden, uren, uren-leraar en punten (bv. over het principe van het aanleggen van een buffer, over het principe van het inrichten van BPT-uren e.d.);
- het welzijns-, veiligheids- en gezondheidsbeleid van de school ten aanzien van de leerlingen, met inbegrip van het in eigen beheer of door derden verstrekken van gezonde en evenwichtige schoolmaaltijden;
- het beleid met betrekking tot interne kwaliteitszorg, met inbegrip van de bespreking van de resultaten van een schooldoorlichting;
- het gelijke-onderwijskansenbeleid.

Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad. Het schoolbestuur informeert tijdig de schoolraad over de geplande beslissingen die voor overleg zullen worden voorgelegd. Op basis daarvan bepaalt de raad zijn overlegagenda. Om de werking van het schoolbestuur niet te blokkeren door een disproportioneel gebruik van het overlegrecht wordt een termijn van 21 kalenderdagen vastgelegd. Wanneer het overleg niet plaatsvindt binnen een termijn van eenentwintig kalenderdagen die ingaat de dag nadat een geplande beslissing voor overleg wordt voorgelegd, wordt het overleg geacht te hebben plaatsgevonden.

De schoolraad kan ook afzien van het overleg. Zo is het bv. mogelijk dat de schoolraad bij het begin van het schooljaar zijn overlegagenda bepaalt na kennisname van alle onderwerpen waarover het schoolbestuur dat jaar een beslissing plant. Indien daar in de loop van het schooljaar een onderwerp wordt aan toegevoegd, dan komt ook dit item voor overleg in aanmerking. De modaliteiten hierrond worden opgenomen in het huishoudelijk reglement (zie 3.2.1).

Het overleg leidt tot een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen. Het schoolbestuur neemt vervolgens een gemotiveerde eindbeslissing en brengt de schoolraad hiervan in kennis. Als er na het overleg in de schoolraad nog een syndicaal overleg plaatsvindt, zal de beslissing en de terugkoppeling pas kunnen plaatsvinden nadat het syndicaal overleg werd afgerond.

3.1.3 *Facultatieve adviesbevoegdheid*

De schoolraad kan aan het schoolbestuur uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen over alle aangelegenheden opgesomd in artikel 21, dit zijn de aangelegenheden waarover overleg moet plaatsvinden. Het schoolbestuur geeft na ontvangst van dit advies binnen dertig kalenderdagen een met redenen omkleed antwoord. Elk advies wordt ter informatie bezorgd aan de andere onderliggende raden en de schoolraad. Het behoort niet tot de bevoegdheid van de schoolraad om individuele dossiers of gevallen te bespreken.

3.2 **De concrete werking**

3.2.1 *Huishoudelijk reglement*

De werking van de schoolraad wordt geregeld in een huishoudelijk reglement. Het huishoudelijk reglement bepaalt ten minste:

- het verplicht onderschrijven van het pedagogisch project door de leden van de schoolraad;
- het aantal mandaten per geleding;
- de wijze waarop nieuwe leden tijdens de mandaatperiode kunnen toetreden tot de schoolraad en de redenen en de wijze waarop mandaten vervroegd beëindigd kunnen worden;
- de wijze waarop ervaringsdeskundigen en experts bij de werkzaamheden van de schoolraad kunnen betrokken worden. Concreet betekent dit dat de mogelijkheid wordt voorzien om externen uit te nodigen op de ouderraad, bv. kansarme ouders voor onderwerpen die hen rechtstreeks aanbelangen;
- de wijze van bijeenroeping en de vergaderfrequentie;
- de wijze van besluitvorming, inzonderheid de aanwezigheidsquota en de stemverhoudingen;
- de wijze waarop de communicatie- en informatieplicht wordt gerealiseerd;
- het tijdstip en de wijze waarop de agenda en de bijbehorende documenten worden bezorgd aan de leden van de schoolraad en aan de pedagogische raad, de leerlingenraad en de ouderraad;
- de taken van de voorzitter;
- de modaliteiten rond het afzien van het recht op overleg (zie punt 3.1.2);
- de vakantieperiodes die de termijn schorsen waarbinnen het facultatief advies zoals vermeld in artikel 18 moet beantwoord worden en waarbinnen het overleg in de schoolraad dient plaats te vinden.

Als bijlage 4 bij deze Mededeling vindt u een model van huishoudelijk reglement.

Elke nieuw samengestelde schoolraad zal moeten onderzoeken of hij het bestaande huishoudelijk reglement overneemt, dan wel aanpast. Bij het vastleggen van het huishoudelijk reglement wordt een consensus nagestreefd. Indien blijkt dat de schoolraad geen consensus kan bereiken, dan wordt het huishoudelijk reglement goedgekeurd bij gewone meerderheid.

3.2.2 Voorzitter

De schoolraad duidt een voorzitter aan. De schoolraad kan kiezen voor een voorzitter uit de leden van de schoolraad of voor een voorzitter die geen lid is van de schoolraad. Als de schoolraad een externe voorzitter verkiest, dan heeft die geen stemrecht.

De schoolraad kan noch de directeur, noch een lid van het schoolbestuur als voorzitter van de schoolraad aanduiden.

Bij het aanduiden van een voorzitter streeft de schoolraad steeds een consensus na. Als er geen consensus wordt bereikt, dan wordt de voorzitter verkozen bij gewone meerderheid.

3.2.3 Relaties met de directeur en het schoolbestuur

Als het schoolbestuur de directeur mandateert om in de schoolraad op te treden als vertegenwoordiger van het schoolbestuur, dan moet de directeur voldoende gemandateerd zijn om in verhouding met de schoolraad autonoom te kunnen optreden.

Het schoolbestuur beslist in een vergadering van de raad van bestuur over welk mandaat de directeur beschikt. Het mandaat wordt neergeschreven in de notulen van de raad van bestuur. De mandatering zal normalerwijze ook terug te vinden zijn in de functiebeschrijving van de directeur.

Het schoolbestuur verstrekt de schoolraad de nodige infrastructurele ondersteuning (bv. afspraken over het ter beschikking stellen van een vergaderruimte). Op verzoek van de schoolraad voorziet het schoolbestuur ook in de nodige administratieve ondersteuning (bv. op het vlak van het bijeenroepen van de schoolraad en de verslaggeving).

3.2.4 Relaties met het lokaal comité (LOC)

Het kan voorkomen dat ontwerpbeslissingen van het schoolbestuur behoren tot de overlegbevoegdheden van de schoolraad én onderhandeld moeten worden in het LOC. In zo'n geval worden de ontwerpbeslissingen altijd eerst voor overleg voorgelegd aan de schoolraad.

Pas daarna wordt de ontwerpbeslissing onderhandeld in het LOC. De onderhandelingen in het LOC hebben betrekking op de grondregelen van het administratief statuut.

Indien de bevoegdheden van de schoolraad en het LOC raakvlakken vertonen, dan geldt de regel dat de schoolraad zich niet uitspreekt over de personeelseffecten van een ontwerpbeslissing van het schoolbestuur. De schoolraad kan zich dus *niet* uitspreken over de arbeidsvoorwaarden. Wij stellen voor een analoge werkwijze te hanteren voor de samenlopende bevoegdheden van de schoolraad en de ondernemingsraad.

3.2.5 Relaties met het Comité Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW)

Als een schoolbestuur een ontwerp van beslissing neemt n.a.v. een advies van het CPBW wordt die ontwerpbeslissing besproken in de schoolraad. De beslissing zal immers betrekking hebben op het welzijns- en veiligheidsbeleid van de school.

Wat betreft de materies waarover het CPBW zijn akkoord moet geven, en er dus sprake is van een samenlopende bevoegdheid tussen schoolraad en CPBW, hanteren we een analoge werkwijze als bij de samenlopende bevoegdheden tussen schoolraad en LOC. Dat betekent dat op het moment dat de school een beslissing moet nemen m.b.t. het welzijns- en veiligheidsbeleid er eerst een overleg plaatsvindt in de schoolraad. Als de overlegprocedure in de schoolraad is afgerond moet het schoolbestuur, vooraleer het de finale beslissing neemt, nog het akkoord vragen aan het CPBW.

3.2.6 Bescherming van afgevaardigden

Leerlingen en personeelsleden die lid zijn van de schoolraad worden beschermd voor meningen die zij uiten in de uitvoering van hun opdracht:

- leerlingen kunnen voor deze meningen geen orde- of tuchtsanctie oplopen zoals omschreven in het schoolreglement;
- personeelsleden kunnen geen tuchtsanctie oplopen zoals bedoeld in het decreet Rechtspositie.⁹

3.2.7 Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van het schoolbestuur.

Voor de regelgeving inzake de verantwoordelijkheid en de aansprakelijkheid van het schoolbestuur voor initiatieven en activiteiten van de schoolraad, in het bijzonder wat de aanwending van financiële middelen en de boekhouding betreft, verwijzen we naar onze Mededeling van 14 september 2006 betreffende "Schoolverbonden verenigingen en raden: rechtsaard en juridische gevolgen".

3.3 Commissie Zorgvuldig Bestuur

Naast de bevoegdheden over kosteloosheid, oneerlijke concurrentie, verbod op politieke activiteiten, handelsactiviteiten, reclame en sponsoring heeft de Commissie Zorgvuldig Bestuur er door het participatiedecreet een zesde bevoegdheid participatie bij gekregen. Algemene informatie over de samenstelling en werking van deze Commissie vindt u in de Mededeling van 03 juni 2009 betreffende "Zorgvuldig bestuur op school".

Sinds 1 april 2005 kan de schoolraad, een geleding van de schoolraad, een lid van de schoolraad of een belanghebbende derde¹⁰ een klacht indienen over de besluitvorming, het overlegrecht betreffende de participatie op school. Het is dus niet vereist, maar wel mogelijk, dat individuele leden van de schoolraad een klacht indienen.

Als de schoolraad, een geleding of een belanghebbende een eventuele inbreuk op de participatierechten vaststellen kunnen zij een klacht indienen bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur. Chronologisch worden dan de volgende stappen gevolgd:

- binnen de 60 kalenderdagen na de vaststelling of de kennisname van de betwiste feiten kan door de schoolraad, een geleding, een individueel lid of een belanghebbende derde een beroep worden ingesteld bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur;
- de Commissie Zorgvuldig Bestuur spreekt zich uit binnen de 60 kalenderdagen nadat ze gevat is. Desgevallend spreekt zij een financiële sanctie uit;
- tegen de beslissing van de Commissie Zorgvuldig Bestuur kan, binnen de 60 kalenderdagen, een georganiseerd administratief beroep worden ingesteld bij de regering;
- de regering heeft dan 60 kalenderdagen de tijd om de beslissing te bevestigen, te wijzigen of te vernietigen op basis van legaliteits- of opportuniteitsgronden;
- de beslissing van de regering kan binnen de 60 kalenderdagen worden aangevochten bij de Raad van State.

De Commissie Zorgvuldig Bestuur heeft decretaal niet de bevoegdheid adviezen te verstrekken in het kader van het participatiedecreet.

⁹ Decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding.

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex> > rubrieken > officieuze codificatie van de wetgeving > personeel > administratief statuut > gesubsidieerd onderwijs (uitsluitend).

¹⁰ Mogelijke belanghebbenden zijn de personeelsleden, de ouders of de leerlingen die niet in de schoolraad zetelen.

Bijlagen

- [MLER_018_B01: Kiesreglement voor de verkiezing van de leerlingengeleding van de schoolraad](#)
- [MLER_018_B02: Kiesreglement voor de verkiezing van de personeelsgeleding van de schoolraad](#)
- [MLER_018_B03: Kiesreglement voor de verkiezing van de oudergeleding van de schoolraad](#)
- [MLER_018_B04: Huishoudelijk reglement voor de schoolraad](#)
- [MLER_018_B05: Oudergeleding van de schoolraad: model van brief voor de ouders](#)
- [MLER_018_B06: Stappenplan en tijdsplan verkiezing schoolraad](#)